

Årsmelding 2020

Anno Musea i Nord-Østerdalen

2020 har vært et spesielt år, også for Musea i Nord-Østerdalen. Det har vært perioder hvor deler av arbeidsstokken har hatt hjemmekontor. Likevel har vi fått gjort verdifullt arbeid gjennom hele året. Forvaltningen av våre samlinger og regionens kulturhistorie er et viktig og stort ansvar for oss, og i 2020 har vi kunnet prioritere forvaltningen i enda større grad grunnet nye forutsetninger, samt endrede og avlyste arrangementer.

Samlingsforvaltning er grunnlaget for alt vi gjør. Hovedfokus siste året og i tiden framover er revidering og digitalisering av alle gjenstander. Vi ønsker videre å arbeide

ut fra en «ut-strategi» i vår formidling, en strategi som gjør at vi blir oppfattet som en relevant og uredde samfunnsaktør som utfordrer og skaper refleksjon. Vi har også startet tilretteleggingen for å bruke den digitale løsningen Kulturpunkt på alle anlegg. Og gjennom den formidle våre tun, samlinger og historie. Arena og arrangementsutvikling er viktig for vår virksomhet, og styrking av samarbeidet med alle eiere av museumsanlegg gir gode resultater for vårt arbeid. Våre strategier for fremtida er forankret i det arbeidet vi allerede gjør og i Anno museum sine mål og visjoner.

*Leke-skulpturer. Ramsmoens utendørsskulpturer åpenbarte seg i kveldslyset.
Foto: Helga Reidun Bergebakken Nesset*

Revisjonsarbeid krever mye nitidig arbeid. Foto: Rannveig Fridtun Øyen

Flytting og rydding. Øystein Gjelten Bakken og Ole Oskar Langleite viser fram noen av gjenstandene på Oddentunet. Foto: Rannveig Fridtun Øyen

Revisjonen av gjenstandssamlingene er kommet godt i gang, og det arbeides systematisk og målrettet for å få en god oversikt over alle gjenstander og hvor de befinner seg. Denne sommeren ble det gjort et stort arbeid i Museumsparken på Tynset, og hver krik og krok ble saumfart etter både registrerte og uregistrerte gjenstander. En har også skaffet seg god oversikt og ryddet gjenstander flere andre steder, og full revisjon av samlingene fortsetter både inne og ute.

Store restaureringsprosjekter

Hva gjelder forvaltningen av bygg, så har Husantunet fått et stort løft, etter at treskelåven og nyløa har blitt restaurert. Ryengskole er også ferdig, etter å ha fått etterlengtet rapping og maling. Statsbygg har

ansvaret for Bjørgan på Kvikne, og nå er også dette praktbygget endelig blitt ferdig restaurert. Musea i Nord-Østerdalen har ansvaret for formidlingen og gjenstandene, og også her vil det være mulig å ta imot besøk inn mot sommeren 2021. Oddentunet er den eneste offentlig eide ferdasgården innenfor Cirkumferensen, og er derfor viktig i formidlingen av historien til Verdensarven, og særlig transportsystemet knyttet til driften av Røros kobberverk. Over tid er det lagt ned store ressurser i anlegget og mere står for tur. I 2020 ble uthuset nesten ferdig, med torvtaklegging like før snøen kom. Neste år vil arbeidet med å restaurere stallen og rekonstruere stallåven til et servicebygg fortsette, i samarbeid med prosjekteier Os kommune. Vi ser fram til at Oddentunet settes i stand til å motta

Endelig tak. Torvtaket ble lagt senhøstes på uthuset på Oddentunet. Arbeidsgjengen bestod av bak fra venstre; Bersvend Salbu, Terje Sund, Øystein Gjeltten Bakken. Foran fra venstre; Geir Arne Mælan, Audun Lutnæs, arbeidsleder Torgeir Rennemo. Foto: Øystein Gjeltten Bakken

Kølmile. Kølbrennerdagan i Nørdalen i Os kommune var meget populært. Foto: Bersvend Salbu

større grupper med tilreisende, da vi virkelig ønsker å vise fram dette fantastiske anlegget til flest mulig.

Kunnskapsproduksjon og forskning

En kan si at 2020 ble et år i draktskikkens tegn på Ramsmoen. Helga Reidun Bergebakken Nesset har lagt ned mye arbeid knyttet til tekstil og draktskikk gjennom et helt arbeidsliv, og sist år ble praktboka «Klæan våre – om draktskikken i Nord-Østerdalen» lansert. I den forbindelse åpnet vi også en utstilling knyttet til draktskikken i fjøset, hvor noen av våre museums-skatter blir vist fram.

Det forgår mye viktig kunnskapsproduksjon og forskning ved avdelingen. Museet har blant annet hatt en artikkel på trykk i tidsskriftet Heimen.

Vi ønsket å markere henholdsvis 80 år siden krigen brøt ut og fredsvårens 75 års jubileum på behørig vis, med gjenåpning av okkupasjonsstua. Grunnet nedstengningen og restriksjoner ble det i stedet lagt ned et stort arbeid med å samle informasjon fra tidsperioden og hendelsene, som ble publisert på våre nettsider.

Vi vil også nevne vår årlige Årbok for Nord-Østerdalen som en viktig plattform for lokalhistorie av ulik form og innhold. Både egne ansatte og frivillige bidragsytere legger ned stort arbeid og innsats for å opprettholde denne viktige tradisjonen.

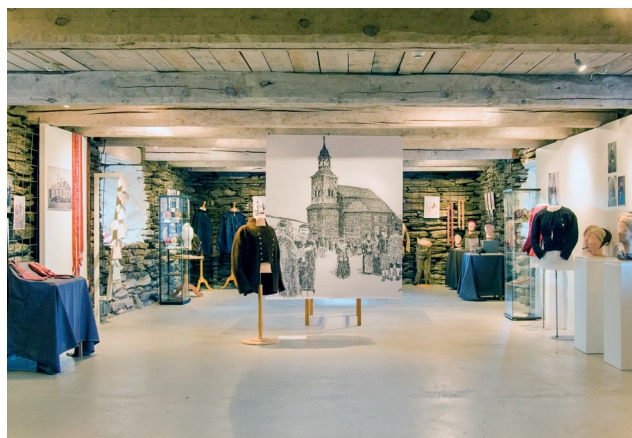
I løpet av 2020 har vårt bibliotek blitt søkbart for hele verden, gjennom en felles base i biblioteksystemet Oria.

«Klæan våre». En fornøyd forfatter Helga Reidun Bergebakken Nasset under lansering av boka og åpning av utstilling om draktskikken i Nord-Østerdalen. Foto: Per Arne Tollefshagen.

Gjenoppdagelse av museene

Sommersesongen 2020 ble en god del annerledes enn ellers, og mange store arrangement ble avlyst eller endret. Totalt ga dette noe mindre besøk på våre mange anlegg. Likevel er vi meget glade for den utviklingen vi hadde i 2020, hvor det kan se ut som om både fastboende og tilreisende gjenoppdaget våre fantastiske museer.

Museumsskatter. I Stallen på Ramsmoen ble det vist fram draktskikk i tilknytning til lanseringen av boka «Klæan våre».

Foto: Erland Johaug

Likeledes tok skoler og barnehager i bruk våre anlegg på forsommeren, både med og uten bistand fra våre folk. Det virket som om museene ble et «annet hjem» i den urolige og uforutsigbare tiden vi opplevde og stadig opplever. Dette utfordrer oss til å tenke annerledes om tiden framover, hvor vi må arbeide for å komme enda nærmere og inkludere våre lokalsamfunn i vårt arbeid. En viktig oppgave inn mot frivilligheten vil være å skape «eierskap» til våre samlinger. Et viktig grep er å la forvaltning være en viktig del av formidlingen, og bevisstgjøre befolkningen på hvilken viktig samfunnsrolle museene har.

Året 2020 har vært spesielt og det kan se ut som om denne tilstanden vil vedvare i lang tid. Gjennom året har vi lært oss å arbeide på nye og bedre måter å bruke andre metoder på å nå frem med vår formidling. Ved å utnytte de digitale flatene bedre og bruke sosiale medier når vi nye og eksisterende grupper på en god måte. Vi er i gang med å digitalisere og tilgjengeliggjøre alt vi forvalter og produserer, og framover er

Museumsparken. Ole Oskar Langleite instruerer i laging av seljefløyte. Foto: Geir Arne Mælan

Aktivitetsdag. Det ble saget med stor entusiasme av blant andre «sagfører» Torgeir Rennemo. Foto: Geir Arne Mælan

*Museumsparken. Arkeologiske utgravinger ledet av Rannveig Fridtun Øyen.
Foto: Geir Arne Mælan*

dette en viktig prioritet for avdelingen. Samtidig må vi også tenke fysisk formidling, og vi har videreutviklet vårt kinomuseum i Rambu med en «video-sjappe» i 2020, og arbeider med en permanent utstilling i Stallen på Ramsmoen.

Oppsummert har 2020 vært et år hvor vi har blitt tvunget til å tenke og arbeide i nye retninger. Vi føler at dette åpner nye dører inn i det å være et relevant museum, og det er gledelig at våre ansatte (totalt 20 i tallet; Musea i Nord-Østerdalen og Anno Digital), har vært omstillingsdyktige og iherdige i sitt arbeid. Samarbeidet med eiere av anlegg og kommuner gir også inspirasjon, og vi ser også fram til at Vingelen kirke og skolemuseum ved årsskiftet tilslutter seg vår organisasjon.

Det var spennende dager ved Musea i Nord-Østerdalen i 2020!

Luguber sjappe. Kino og filmmuseet i Rambu på Tynset fikk ei «video-sjappe» som tilvekst på høstparten. Foto: Bersvend Salbu

Ansatte ved Anno Musea i Nord-Østerdalen per september 2021

Torgeir Rennemo, Maren Kværness Halberg, Erik Tobias Taube, Per Arne Tollefs-hagen, Ole Cato Strømshoved, Audun Jøstensen Lutnæs, Kirsten Frønæs, Geir Arne Mælan, Øystein Gjelten Bakken, Erland Johaug, Rannveig Fridtun Øyen, Ole Oskar Langleite, Marius Reed, Arild Alander, Bersvend Salbu.